

«СЕМЕЙ ҚАЛАСЫНЫҢ ШӘҚӨРІМ АТЫНДАҒЫ УНИВЕРСИТЕТІ» КеАҚ		
СМДК 4 - деңгейдегі күжаты Тұсу емтихандарының багдарламасы	«___» 2022 ж. №1 басылым	Ф 042-11.01-2022

B031 - «Сән, дизайн»
 білім беру бағдарлама тобы бойынша оқуға тусу үшін
 шығармашылық емтихандар
БАҒДАРЛАМАСЫ

АЛҒЫ СӨЗ**1 ӘЗІРЛЕНДІ**

Өнер кафедрасы

2 ТАЛҚЫЛАНДЫ

«Өнер» кафедрасы отырысында

Хаттама №9 «24» 05 2024 ж.Оку кафедрасының менгерушісі: Жиенбек Берікбол Р.Р.**3 ҚАРАСТЫРЫЛДЫ**

Жоғары білім беру мектебінің Кеңесінің отырысында

Хаттама №11 «18» 06 2024 ж.Жоғары білім беру мектебінің деканы м.а. Айнур Толысбаева А.Д.

МАЗМУНЫ

1. Шығармашылық емтиханның мақсаты мен негізгі міндеттері
2. Емтихан формасы
3. Толық оқу мерзімі бойынша шығармашылық емтихан тапсырмалары және бағалау критерийлері
4. Қысқартылған оқу мерзімі бойынша шығармашылық емтихан тапсырмалары және бағалау критерийлері
5. Шығармашылық емтихандарды өткізу тәртібі

1. ШЫГАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАННЫҢ МАҚСАТЫ МЕН НЕГІЗГІ МІНДЕТТЕРИ

Шығармашылық емтиханның мақсаты талапкердің шығармашылық қабілеттерін және шығармашылық бағыттағы кәсіпті менгерудің жеке алғышарттарын тексеру болып табылады. В031 «Сән, дизайн» білім беру бағдарламалары тобының бағдарламасы адамнан белгілі бір табиғи және менгерілген қабілеттерге ие болуды талап ететін шығармашылық мамандықтардың қатарына жатады. Қабылдау емтихандарының бағдарламасы мен тапсырмалары шығармашылық қабілеттері, бейнелеу сауаттылығының белгілі бір деңгейі, көркемдік талғамы, композициялық және графикалық деңгейі бар жастарды толығымен анықтайтындей етіп жасалған.

2. ЕМТИХАН ФОРМАСЫ

Аталған білім беру бағдарламасы бойынша мектеп түлектері мынадай пәндер бойынша екі шығармашылық емтихан тапсырады:

- сурет,
- сзызу.

Өз мамандығының бейіні бойынша күндізгі және қашықтықтан қысқартылған оқыту нысандарына ЖОО – ға түсетін техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының түлектері бейінді пән бойынша бір шығармашылық емтихан - сурет тапсырады.

Сурет және сзызу бойынша емтихандар талапкерлердің көркемдік-графикалық дайындық деңгейін бағалауға, сонымен қатар, ең бастысы, қабілетті және дарынды талапкерлерді анықтауға мүмкіндік береді.

3. ТОЛЫҚ ОҚУ МЕРЗІМІ БОЙЫНША ШЫГАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН ТАПСЫРМАЛАРЫ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРИ

«СҮРЕТ» пәні бойынша емтихан практикалық бөлімді қамтиды. Сурет бойынша шығармашылық емтиханның мақсаты перспективадагы форманың сзызықтық-конструктивті құрылымын және суреттің жарық, көлеңкесінің шешімін анықтау болып табылады. Тапсырманы орындау үшін сурет бойынша әр 5-7 адамға бір қойылым ұсынылады. Сурет материалдары: қағаз (A-3), қарындаш, өшіргіш, қағаз қыстырғыштар. Сурет салу уақыты-5 академиялық сағат. Тапсырма **50** балдық шкала бойынша бағаланады.

Тапсырма:

Бейтарап фонда гипс розеткасы бар екі-үш заттан тұратын қарапайым натюроморт.

Міндеттері:

1. Қойылымның онтайлы композициялық шешімін табу.

2. Заттардың пропорцияларын, олардың жазықтықта орналасуын беру.
3. Нысандардың конструктивті құрылышын орындау.
4. Тоналды қатынасты анықтау.
5. Натюрморт заттарының материалдылығы мен құрылымын жеткізу.

Сурет бойынша емтихан жұмысын бағалау критерийлері

Келесі талаптар орындалған жағдайда **емтихан жұмысы 50-44 баллга бағаланады:**

- суретті форматта ұтымды орналастыру;
- заттардың пропорционалды, конструктивті және тоникалық қатынастарын анықтау;
- материалдылық пен фактураны беру, заттардың кеңістікте орналасуын беру;
- натюрморт заттарының жеке формасын беру.

Мына жағдайда емтихан жұмысы 43-34 баллга бағаланады:

- суретті форматта ұтымды орналастыру;
- заттардың пропорционалды және тондық қатынастарын анықтау;
- заттардың материалдылығы мен фактурасының дәл емес бейнесі;
- натюрморт заттарының жеке пішінің дәл бермеу.

Мына жағдайда емтихан жұмысы 33-20 баллга бағаланады:

- форматта сәтсіз орналасу;
- материализм дәл жеткізілмеген;
- заттардың пропорционалды және тондық қатынастарындағы болмашы дәлсіздік;
- заттардың материалдылығы мен фактурасының бейнесі берілмеген.

Мына жағдайда емтихан жұмысы 19-15 баллга бағаланады:

- тапсырма жартылай орындалды, бірақ жоғарыда көрсетілген талаптарға сәйкес келмейді.

«СЫЗУ» бойынша емтихан графикалық мазмұны бар жұмыстардың теориялық бөлігін қамтиды. Сызу бойынша шығармашылық емтиханың мақсаты-окушылардың неғұрлым түрақты графикалық білім мен дағдыларды қалыптастырумен байланысты шығармашылық қабілеттерін дамыту, пәнге деген қызығушылығын арттыру, коршаған шындықты рационализациялау мен жетілдіруге ұмтылған шешімді өз бетінше іздеу.

Тапсырма:

Берілген екі көрініс бойынша модельдің 3-ші көрінісін табу және аксонометриялық проекциясын орындау.

Талаптар:

- А3 форматта сыйбаны дұрыс орналастыру;
- модельдің 3-ші көрінісін және аксонометриясын дұрыс түрғызу;
- сыйба сыйықтарын және негізгі жазуын мемлекеттік стандартка /ГОСТ/ сәйкес орындау;
- өлшемдерді дұрыс қою.

Тапсырмаларға әдістемелік ұсыныстар:

- көрсетілген өлшемдер бойынша модельдің 2 көрінісін көшіріп сыйзу;
- модельдің 3-ші көрінісін тауып сыйзу;
- модельдің үш көрінісі бойынша аксонометриясын тұрғызу;
- өлшемдерді қою;
- негізгі жазбаны толтыру.

Тапсырманы орындауға арналған қажетті аспаптар, материалдар және жабдықтар:

- тапсырма жақсы жарықтандырылған сыйзу үстелі бар бөлмеде орындалады;
- тапсырма сыйзуға арналған дайын рамасы және негізгі жазбасы бар А3 форматта орындалады;
  - қарындаштар «Конструктор», «Н», «НВ», «В».
  - сывғыштар 300-400 мм және үшбұрышты ағаш сывғыштар (2 бұрыштары 45°, 1 бұрышы 90 °; бұрыштары 90 °, 60 °, 30 °);
    - өшіргіш ақ, жұмсақ;
    - қорамсақ /готовальня/, циркуль;
    - құмқағаз.
- Тапсырманы орындауға 5 академиялық сагат беріледі.

Жұмыстарды бағалау критерийлері:

1. Графикалық жұмыс 50-44 ұпаймен бағаланады:

- сывза форматқа дұрыс орналастырылса;
- модельдің 3-ші көрінісі дұрыс табылып тұрғызылса;
- модельдің аксонометриялық проекциясы дұрыс тұрғызылса;
- сывза сывықтары мемлекеттік стандарт /ГОСТ/ талабына сәйкес болса;
  - өлшемдер дұрыс қойылғанда;
  - жазу ұқыпты жазылғанда.

2. Графикалық жұмыс 43-34 ұпаймен бағаланады:

- сывза форматқа дұрыс орналастырылса;
- модельдің 3-ші көрінісі дұрыс табылып тұрғызылса;
- модельдің аксонометриялық проекциясы дұрыс тұрғызылса;
- сывза сывықтары мемлекеттік стандарт /ГОСТ/ талабына сәйкес болса;
  - өлшемдерді қоюда қателіктер болса;
  - жазулар ұқыпсыз жазылса.

3. Графикалық жұмыс 33-20 ұпай мен бағаланады:

- сывза форматқа дұрыс орналастырылмаса;
- модельдің 3-ші көрінісі дұрыс табылып тұрғызылса;
- модельдің аксонометриялық проекциясын тұрғызуда қателіктер болса;
  - сывза сывықтары мемлекеттік стандарт /ГОСТ/ талабына сәйкес болса;

- өлшемдерді қоюда категіктер жіберілсе;
- жазу үқыпты жазылғанда.

4. Графикалық жұмыс 19-15 үтәй мен бағаланады:

- сызба форматқа дұрыс орналастырылмаса;
- модельдің 3-ші көрінісі дұрыс табылып тұрғызылса;
- модельдің аксонометриялық проекциясы дұрыс тұрғызылмаса;
- сызба сыйықтары мемлекеттік стандарт /ГОСТ/ талабына сәйкес болмаса;
- өлшемдер дұрыс қойылғанда;
- жазулар үқыпсыз жазылса.

**4. ҚЫСҚАРТАЛҒАН ОҚУ МЕРЗІМІ БОЙЫНША
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН ТАПСЫРМАЛАРЫ ЖӘНЕ
БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРИ**

«СУРЕТ» пәні бойынша емтихан практикалық бөлімді қамтиды. Сурет бойынша шығармашылық емтиханның мақсаты перспективадағы форманың сыйықтық-конструктивті құрылымын және суреттің жарық, көленкесінің шешімін анықтау болып табылады. Тапсырманы орындау үшін сурет берілгенде 5-7 адамға бір қойылым ұсынылады. Сурет материалдары: қағаз бойынша әр 5-7 адамға бір қойылым ұсынылады. Сурет салу уақыты-5 (A-3), карындаш, өшіргіш, қағаз қыстырылыштар. Сурет салу уақыты-5 академиялық сағат. Тапсырма 20 балдық шкала бойынша бағаланады.

Тапсырмалар:

Бейтарап фонда гипс розеткасы бар екі-үш заттан тұратын қарапайым натюрморт.

Міндеттері:

1. Қойылымның онтайлы композициялық шешімін табыңыз.
2. Заттардың пропорцияларын, олардың жазықтықта орналасуын беріңіз.
3. Нысандардың конструктивті құрылышын орындаңыз.
4. Тоналдық қатынасты анықтаңыз.
5. Натюрморт заттарының материалдылығы мен құрылымын жеткізу.

Сурет бойынша емтихан жұмысын бағалау критерийлері

Емтихан жұмысы 20-15 баллга бағаланады:

- суретті форматта ұтымды орналастыру;
- заттардың пропорционалды, конструктивті және тоникалық қатынастарын анықтау;
- материалдылық пен фактураны беру, заттардың кеңістікте орналасуын беру;
- натюрморт заттарының жеке формасын беру.

Емтихан жұмысы 14-10 баллга бағаланады:

- суретті форматта ұтымды орналастыру;
- заттардың пропорционалды және тондық қатынастарын анықтау;

- заттардың материалдылығы мен фактурасының дәл емес бейнесі;
- натюрморт заттарының жеке пішінін дәл бермеу.

Емтихан жұмысы 9-5 баллға бағаланады:

- форматта сәтсіз орналасу;
- материализм дәл жеткізілмеген;
- заттардың пропорционалды және тондық қатынастарындағы болмашы дәлсіздік;
- заттардың материалдылығы мен фактурасының бейнесі берілмеген.

Емтихан жұмысы 4-1 баллға бағаланады:

- тапсырма жартылай орындалды, бірақ жоғарыда көрсетілген талаптарға сәйкес келмейді.

5. ШЫГАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАНДАРДЫ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

5.1 шығармашылық емтиханды үйімдастыру және өткізу үшін университет ректорының бұйрығымен емтихан өткізу кезеңіне комиссия құрылады, ол төрағасын қоса алғанда тақ саннан тұрады. Комиссияның шешімі, егер отырысқа оның құрамының кемінде үштен екісі қатысса, заңды деп есептеледі. Комиссияның шешімі емтиханға қатысушылар санының көпшілік даусымен қабылданады. Комиссия мүшелерінің дауыстары тен болған жағдайда төрағаның дауысы шешуші болып табылады.

5.2 шығармашылық емтиханның кестесін (емтиханды өткізу нысаны, күні, уақыты және өткізу орны, консультациялар) университеттің қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді және оқуға түсушілердің назарына құжаттарды қабылдау басталғанға дейін кешіктірілмей жеткізіледі.

5.3 шығармашылық емтихан өткізілетін аудиторияға оқуға түсушінің жіберу жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады.

5.4 шығармашылық емтихан басталғанға дейін оқуға түсушілерге емтихан материалдары беріледі және титулдық парақтарды ресімдеу тәртібі түсіндіріледі, сондай-ақ шығармашылық емтиханның басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерді жариялау уақыты мен орны және апелляцияға өтініш беру рәсімі көрсетіледі.

5.5 шығармашылық емтиханды өткізу қорытындылары Бағалау ведомосімен, комиссия хаттамасымен еркін нысанда ресімделеді және нәтижелерді жариялау үшін университеттің қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына (оның орынбасарына) беріледі. Комиссия хаттамасына төраға және қатысып отырган барлық комиссия мүшелері қол қояды.

5.6 шығармашылық емтиханның нәтижелері емтихан өткізілетін күні жарияланады.

5.7 емтихандарды өткізу кезеңінде шығармашылық емтиханға қойылатын талаптарды сақтау, даулы мәселелерді шешу, тиісті емтихандарды тапсыратын тұлғалардың құқықтарын корғау мақсатында

университет ректорының бұйрығымен апелляциялық комиссия құрылады, ол тәрағасын қоса алғанда тақ саннан тұрады.

5.8 апелляцияға өтінішті университеттің апелляциялық комиссиясы тәрағасының атына шығармашылық емтихан тапсырған тұлғаның өзі береді, шығармашылық емтихан нәтижелері жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13-ке дейін қабылданады және апелляциялық комиссиямен бір күн ішінде қаралады.

5.9 апелляциялық комиссияның шешімі отырыска оның құрамының кемінде үштен екісі қатысса, занды деп есептеледі. Шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы апелляция жөніндегі шешім қатысып отырған Комиссия мүшелері санының көпшілік даусымен қабылданады. Апелляциялық комиссия мүшелерінің дауыстары тең болған жағдайда тәрағаның дауысы шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы тәраға және қатысып отырған комиссияның барлық мүшелері қол қоятын хаттамамен ресімделеді.

5.10 Университет бес күнтізбелік күн ішінде білім беру саласындағы уәкілетті органға еркін нысанда шығармашылық емтиханды ұйымдастыру және өткізу бойынша қорытынды есепті, сондай-ақ шығармашылық емтихан қорытындылары туралы бұйрықтардың көшірмелерін ұсынады.